

Dosarul nr. 3ra-493/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – I. Secrieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Dodi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea recalculării pensiei începând cu 20 decembrie 2017, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 22 februarie 2019 Vitalie Dodi a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Buiucani nr. 93/2018/37504 din 14 ianuarie 2019 în partea ce ține de dispunerea achitării diferenței de pensie din data de 20 decembrie 2017, obligarea să efectueze achitarea diferenței pensiei calculate cu includerea majorărilor și indexărilor începând cu 11 decembrie 2009, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Vitalie Dodi a indicat că la data de 20 decembrie 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat hotărârea în dosarul nr. 3-856/2017, inițiat la cererea lui Vitalie Dodi împotriva Ministerului Afacerilor Interne, prin care a fost obligat să recalculeze vechimea în muncă cu înlesniri pentru perioada 13.07.2001-11.12.2009.

A menționat că hotărârea instanței de judecată a prezentat-o Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând introducerea modificărilor în cuantumul pensiei. Casa teritorială de asigurări sociale Buiucani prin decizia din 14 ianuarie 2019, nr. 93/2018/37504, a efectuat recalculul pensiei, fiind dispusă achitarea diferenței doar din decembrie 2017, decizia fiind recepționată la data de 20.02.2019.

Consideră incorectă achitarea diferenței pensiei din data stabilită, menționând că, a activat în organele MAI până la data de 20.05.2011, obținând calitate de pensionar, iar prin decizia contestată i s-a încălcat dreptul său.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial acțiunea depusă de către Vitalie Dodi, s-a anulat decizia nr. 93/2018/37504 din 14 ianuarie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial Chișinău-Buiucați în partea ce ține de perioada stabilirii pensiei recalculate din data de 20 decembrie 2017, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent să calculeze și să achite diferența pensiei recalculate conform vechimii în muncă stabilită prin hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu aplicarea indexării corespunzătoare începând cu data apariției dreptului la pensie 11 decembrie 2009. (f.d. 40, 42-49)

Prin decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani adoptată în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Dodi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea recalculării pensiei începând cu data de 20 decembrie 2017, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 78, 79-89)

Instanțele în motivarea soluției sale au reținut că prin prisma art. 54 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în vigoare la momentul stabilirii pensiei), în cazul în care persoana nu a primit la timp suma convenită a pensiei din vina organului care a stabilit pensia, aceasta are dreptul de a pretinde achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

Deoarece Vitalie Dodi este pensionar pe linia Ministerului Afacerilor Interne din data de 11.12.2009, inițial fiindu-i stabilită incorect vechimea în muncă la calcularea pensiei, nefiindu-i stabilit corect nici cuantumul soldei din care urma să-i fie stabilită pensia, fapt constatat și prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 decembrie 2017, prin care a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă cu includerea în ea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pe perioada activității în Batalionul Serviciului Escortă și Pază al CGP în perioada din 13.07.2001-11.12.2009, instanțele au considerat că urmează de anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 5233 din 14 ianuarie 2019, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite diferența pensiei recalculate conform vechimii în muncă stabilită prin hotărârea din 20.12.2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu aplicarea indexării corespunzătoare începând cu data apariției dreptului la pensie de la 11.12.2009.

Împotriva deciziei instanței de apel, Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 22 ianuarie 2020 a depus recurs motivat la Curtea de Apel Chișinău. (f.d. 96-99)

Prin recursul înaintat recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri, invocând că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanțele ierarhic inferioare ca fiind stabilite.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare și-au motivat soluțiile prin prisma prevederilor Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, însă, la cazul dedus judecății legea menționată nu poate fi aplicată pentru că intimatului i s-a stabilit pensia în conformitate cu Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Consideră că greșit s-a stabilit esența litigiului care nu constă în achitarea retroactiv a pensiei în legătură cu suspendarea acesteia, dar, la caz este vorba de condițiile de recalculare a pensiei intimatului. Respectiv, condițiile în care este posibilă recalcularea pensiei, sunt prevăzute expres în Legea nr. 1544/1993. La situația din speță este relevant conținutul art. 51 și 61 din legea vizată.

La 05 martie 2020 Vitalie Dodi a depus referință, solicitând a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale inadmisibil. (f.d. 96-97)

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs și în referință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 05 noiembrie 2019.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 23 ianuarie 2020 a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 84)

Casa Națională de Asigurări Sociale, în conformitate cu prevederile art. 245 alin. (1) din Codul administrativ a depus la 22 ianuarie 2020 cererea de recurs motivată. (f.d. 86-89)

Astfel, instanța de recurs consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de lege.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie

să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Casa Națională de Asigurări Sociale, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh